

mint az aláhullás, az alantasság szélsőséges végpontjai között lebeg az opera világába bekerült hallgató. Mindezek következtében Wagner árnyaltabban látja a problémát: csak élvezni nem lehet, csak emelkedett állapotban vágyakozni szintén nem lehet, csak úton lenni és nem érkezni meg sehová, az sem emberi élet. Az érzéki gyönyör asszonyaiba nem a termékeny magját hinti a férfi, az éterien tiszta lelki nők viszont nem érzékiek, nem termékenyek. Míg Babits ennek az élménynek a megélése előtt van, Wagner a lehetőségek megélése utáni gondokat is jelzi. Ezekre az ellentétekre volt érzékeny az opera egyik rajongója, Baudelaire is, aki a menny és a pokol, az Isten és a sátán ellentétére élezte ki a mű problematikáját. A költő úgy érezte, hogy a vallásos témát majdnem elnyomják az érzékiség és a bujaság dal-lamai. Az opera hatását az izgatószerek hatásához mérte, ahol egyfelől eluralkodik a kéj, a mámor, de végül kimondatik, hogy az egyedüli út az Istené.

Most 2014 van, eltelt Babits parázna vágyai óta több mint száz esztendő, Wagner dalmokai viszont több mint másfél évszázada le sem jönnek a színpadról. De eközben szóra emelkedtek az asszonyok...

Czirok Ferenc rajza

Wernke Bernát

végleg kopódó

hangtalanba ért
végleg
kopódó
mécse, kiázta
már, sápadt
vére
öleléséből
kimerülve

kint szürkébe
tornyosulva, de lebukóba
is fordulva, szürkéség
moccan, halványságát
egyre kihúzza...
nyúlóba merült
mezején, tépelődő
lebbenés, nyomódó
közelségként
homloka lehelődő
peremén

odarágva falánkulón

egy fára bomló gerenda,
visított, a már lombokra
vetkőző alkonyba
nyár teljes hosszában,
hosszú napfénytől
zöldesített cifrájába

barna foltokkal
koronájába
szinte odarágva
falánkulón pusztítva
pompájába, mint valami
goromba élénk, lehelődött
szabályos, szögletes
tömegén...
mikor egy szőnyeget
cipelő arra járó
lélegző száját
megdöbbenve tátva –
átolvasztotta magát, a
várakozó szürkület
homályába